

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Caritas i Östtimor

Charles Camara, som arbetar på Caritas Sverige, talade vid medlemsmötet den 9 november. Under presentationen visade han bilder från besök i landet efter självständigheten 2002. En demokrati växer nu fram under svåra omständigheter. Om man bedömer utvecklingen efter de förutsättningar landet har, måste den betraktas som positiv. Gatuförsäljarna blir fler och det finns även entreprenörer i liten skala. Staten arbetar för att skapa förutsättningar för entreprenörsverksamhet men det innebär i praktiken att utlänningar som kineser, malaysier och australier gynnas medan timoreserna själva tar hand om grovjobben. Caritas stödjer inkomstgenererande verksamhet som till exempel grönsaksförsäljning längs vägkanterna. Samtidigt finns det stormarknader, vilket skapar en konkurrenssituation. Medan utlänningar går till stormarknaderna och utländska företagare investerar sina intäkter utomlands, återinvesterar de inhemska entreprenörerna inom landet.

Korruptionen ökar

Det finns ett fåtal banker som monopoliserar bankväsendet. Bankerna stödjer projekt för barn. Fisket bedrivs alltjämt traditionellt. Av de stora fiskebåtarna utanför kusterna är få inhemska. Importen sker havsvägen via Dilis lilla hamn. I och med att det råder korruption inom tullväsendet är det svårt att importera utan att ha kontakter. Det är malaysier, australier och kineser som dominerar importen. Korruptionen tilltar i landet.

På grund av FN:s närvaro har landet en artificiell ekonomi. Det finns färre NGO:s (Non-Governmental Organizations) nu än 2003. Istället har antalet kineser och malaysier blivit fler.

Det råder brist på kontanter, infrastrukturen är dålig och det finns slumområden mitt i Dili. Det finns fortfarande kvar hus som förstördes i samband med oroligheterna 1999. Den katolska kyrkan omfattar 95% av befolkningen. Till det kommer en stark folktro. Det finns två certifierade universitet i Östtimor, men även lärarhögskolor som utbildar 50 lärare per år. Språksituationen är komplex. Få kan engelska och portugisiska men de flesta kan indonesiska och många indoneser bor i landet. Det råder utbrett motstånd mot användningen av portugisiska. Kyrkan använder tetum som gudstjänstspråk. Mödravården i landet är mycket dålig och mödradödligheten är hög. Prostitutionen ökar i Dili. Det finns inga förutsättningar för massturism i Östtimor men det finns dykkurser.

Caritas verksamhet

Caritas stöder yrkesutbildning vilket bidrar till att några tusen människor utbildas per år. Behoven uppgår dock till 100.000-tals människor. De av Caritas drivna skolorna utbildade först på engelska och tetum men använder nu portugisiska för att utbilda bland annat skraddare, bilmekaniker och dataexperter. Det finns en

Fortsättning på sidan 3

Fortsättning från sidan 1

tremånaderskurs i datautbildning. I och med att de flesta människor ej är vana vid att använda datorer får de börja med att skriva på skrivmaskiner. En kyrkoorden som finns på plats är Christian Brothers från Australien. Det finns kvinnokooperativ för bland annat vävning.

Caritas ger finansiellt stöd medan det är lokal personal som vidareutbildar andra timoreser. Inom mekanik förekommer emellertid utbildning som leds av australier. Det finns 100-200 präster, varav 75% är in-

hemska, och omkring 300 nunnor. Till Caritas insatser hör även att dra vattenledningar i byarna och att stödja en jordbrukshögskola med 1.200 studenter. Ett projekt planeras för att leverera frukt och grönsaker från byarna till FN-administrationen. Caritas Sverige har ej egna projekt i Östtimor utan stöder finansiellt, ett stöd som uppgått till 20-25 miljoner kronor under de senaste 15 åren. Caritas är den största organisationen i världen för långsiktigt utvecklingsarbete.

Gabriel Jonsson
